

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТОВ «ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ КОЛЕДЖ «ПОЛІССЯ»»**

Циклова комісія правових дисциплін

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Політологія»**

ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:	Право
ГАЛУЗІ ЗНАНЬ:	08 Право
СПЕЦІАЛЬНОСТІ:	081 Право

БЕРЕЗНЕ – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Політологія» для здобувачів освіти 1-ого курсу спеціальності 081 Право

Розробник: викладач

(підпис)

Муравко С.О.

Робочу програму переглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії правових дисциплін

Протокол № 6 від «20» лютого 2025 року

Голова циклової комісії

(підпис)

Віталій БЛІНОВ

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 3 Загальна кількість годин – 90	Галузь знань: 08 Право Спеціальність 081 Право Освітня програма: Право Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Нормативна
		Рік підготовки: 1-й рік
		Семестр – 2
		Лекційні – 20
		Практичні - 30
		Самостійна робота – 40
		Вид контролю: диференційований залік

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи студента становить: для денної форми навчання – 56%/44%.

Мета, предмет, завдання та очікувані результати вивчення навчальної дисципліни «Політологія»

Мета навчальної дисципліни : з'ясування суті політичного життя, політичних відносин та процесів, розуміння політичних реалій, опанування знань, які знадобляться у професійній діяльності.

Завданням вивчення дисципліни є:

- ознайомити студентів з методологічною базою політичної науки;
- розкрити основні закономірності політичних процесів;
- показати зміст та специфіку понятійно-категоріального апарату політології;
- сформувати наукове розуміння політики як невід'ємної частини суспільного життя.

В ході вивчення курсу студенти мають освоїти предмет та функції політології, проблему ефективної організації суспільних процесів та влади як основної дилеми політики, історію політичних вчень.

Очікувані результати навчання

В результаті вивчення навчальної дисципліни **здобувач освіти повинен володіти такими предметними компетентностями:**

Інтегральна компетентність. Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в галузі фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місце у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності.

СК6. Здатність аналізувати правові проблеми та приймати обґрунтовані рішення.

СК7. Здатність до самовизначення та самореалізації у правничій діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- історію зародження і розвитку політології, її основні теоретичні засади;
- предмет політології, структуру політичної науки

- інструментарій політології: методи, принципи, функції, закони;
- специфіку функціонування політичного ринку та його складових елементів;
- специфіку виборчого процесу, особливості існуючих у світовій політичній практиці типів виборчих та партійних систем систем;
- тонкощі виборчої інженерії як легального засобу впливу на виборчий процес;
- причини зародження, сутність, типологію та шляхи врегулювання політичних конфліктів.

Вміти:

- застосовувати набуті знання для аналізу політичного ринку та його основних складових елементів,
- аналізувати переваги та недоліки різних типів виборчих систем;
- орієнтуватися в прийомах, методах і засобах формування та створення у суспільній свідомості відповідних іміджів реальних суб'єктів політики; допомагати своїм співбесідникам – виборцям розібратися в тонкощах і хитросплетіннях виборчих програм різних політичних партій і рухів та їх політичних лідерів;
- створювати навколо себе атмосферу політичної толерантності, вести політичні дискусії з позицій високих норм етики та політичної культури;
- переконувати у необхідності збереження і зміцнення політичної стабільності в Україні;
- орієнтуватися в сучасних глобалізаційних процесах

Структура навчальної дисципліни

Семестр	Кількість годин					
	денна форма					
	всього	у тому числі:				
		л	сем./пр.	лаб.	прак.інд	с.р.с.
2	90	20	30			40

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

НАЗВА ТЕМАТИЧНОГО РОЗДІЛУ	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН НА ЗАНЯТТЯ		САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ
		теорет.	практ.	
I. ЗАРОДЖЕННЯ ПОЛІТОЛОГІЇ	16	4	6	6
II. УМОВИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ	20	4	6	10
III. ДЕРЖАВНЕ ПРАВЛІННЯ ТА УСТРІЙ	22	4	6	12
IV. ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС ТА ПОЛІТИЧНА ПОВЕДІНКА	16	4	6	6
V. ПОЛІТИЧНІ КОНФЛІКТИ	16	4	6	6
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ:	90	20	30	40

III. ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКЛАДЕННЯ ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ ЇЇ ВИВЧЕННЯ, ОБСЯГ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

№ ауд. заняття	№ заняття	Назва розділу, теми і зміст занять	Вид занять, кількість годин		Самостійна робота студентів К-ть год	Тип заняття	Форми та засоби контролю	Технічні засоби навчання. Джерела
			теорет	лабор.- практ.				
1		2	3	4	5	6	7	8
I. ЗАРОДЖЕННЯ ПОЛІТОЛОГІЇ			4	6	6			
1	1	Зародження політології, її складові.	2			Засвоєння нових знань	Перевірка конспектів	[4, 8]
	2	Об'єкт, предмет, методи політології.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[6, 10]
	3	Категорії політології та її функції.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[2, 9]
	4	Античний період світової політичної думки.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[11, 14]
2	5	Політична думка Середньовіччя та Відродження.	2			Засвоєння нових знань	Перевірка конспектів	[10, 15]
	6	Політичні вчення періоду буржуазних революцій та Просвітництва.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[10-11]
	7	Західна політична думка кінця XIX - XX ст.			2		Тестування	[7, 15]
	8	Теорія «суспільного договору»		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[5, 17]
II. УМОВИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ			4	6	10			
3	9	Українська політична думка в X-	2			Засвоєння	Усне опитування	[7-8]

		XVIII ст.				нових знань		
	10	Українська політична думка XIX ст.			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[4-6]
	11	Українська політична думка першої половини XX ст.			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[3, 15]
	12	Політика як соціальне явище.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[12, 16]
	13	Сутність влади, її джерела та ресурси. Ознаки та функції політичної влади.		2		Практична робота	Перевірка конспектів	[5, 7]
	14	Принципи організації і функціонування влади.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[10, 17]
	15	Сутність, структура та функції політичної системи.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[9, 12]
	16	Типи політичних систем.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[1, 7]
4	17	Поняття та типи політичного режиму. Тоталітаризм, авторитаризм.	2			Засвоєння нових знань	Перевірка конспектів	[4, 12]
	18	Демократія: сутність, принципи, ознаки.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[9, 13]
III. ДЕРЖАВНЕ ПРАВЛІННЯ ТА УСТРІЙ			4	6	12			
5	19	Сутність, основні концепції походження та функції держави.	2			Засвоєння нових знань	Усне опитування	[3, 11]
	20	Форми державного правління.			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[2, 15]
	21	Форми державного устрою.			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[4, 8]
	22	Правова держава: поняття, ознаки принципи функціонування		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[9, 11]
	23	Сутність, походження, типи та функції політичних партій.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[7, 13]

	24	Сутність та типи партійних систем.			2	Самостійне опрацювання	Тестування	[2, 16]
	25	Громадсько-політичні об'єднання та рухи.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[8, 15]
	26	Громадянське суспільство, його сутність та взаємодія з державою.			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[1, 6]
	27	Сутність політичної модернізації та її типи.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[8, 14]
	28	Шляхи модернізації суспільства та політичної системи.			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[3, 6]
6	29	Етапи та моделі політичної модернізації.	2			Засвоєння нових знань	Усне опитування	[11, 16]
IV. ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС ТА ПОЛІТИЧНА ПОВЕДІНКА			4	6	6			
	30	Сутність і структура політичного процесу.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[11, 14]
	31	Типологія політичного процесу.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[3, 8]
7	32	Політична діяльність і політична поведінка.	2			Засвоєння нових знань	Усне опитування	[7, 13]
	33	Поняття виборчої системи та її типи. Демократичні принципи проведення виборів.			2	Самостійне опрацювання	Звіт з практичної роботи	[8, 12]
	34	Типові порушення виборчого процесу.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[6, 10]
	35	Поняття, склад та функції політичної еліти.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[12, 16]
8	36	Рекрутування еліти: сутність, типи	2			Засвоєння нових знань	Усне опитування	[5, 8]
	37	Сутність, типи та функції політичного лідерства.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[2, 4]
V. ПОЛІТИЧНІ КОНФЛІКТИ			4	6	6			

9	38	Поняття, типи та види політичних конфліктів.	2			Засвоєння нових знань	Перевірка конспектів	[8-9]
	39	Етапи розгортання політичних конфліктів та їх наслідки.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[2, 44]
	40	Політичні кризи : поняття, різновиди, форми.			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[4, 16]
	41	Запобігання та врегулювання конфліктів.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[7, 16]
	42	Лібералізм, консерватизм - класичні буржуазні течії.			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[10, 15]
	43	Клерикальні ідеологічні вчення.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[6, 15]
	44	Поняття, суб'єкти та динаміка міжнародних відносин.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[5, 13]
10	45	Національний інтерес. Геополітика.	2			Засвоєння нових знань	Усне опитування. Підведення підсумків	[1, 15]
10	45	Загальна кількість годин:	20	30	40			

IV. Завдання для опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
I. ЗАРОДЖЕННЯ ПОЛІТОЛОГІЇ	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка завдань до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування за матеріалами лекції, складання термінологічного словника, підготовка доповіді	Література: [основна: 1,4,11,14; допоміжна:7,13,16]	12
II. УМОВИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка завдань та вправ до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування за матеріалами лекції, складання термінологічного словника, аналіз статті, есе.	Література: [основна: 3,9,10,12; допоміжна:6,11,13]	12
III. ДЕРЖАВНЕ ПРАВЛІННЯ ТА УСТРІЙ	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка завдань та вправ до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування за матеріалами лекції, складання термінологічного словника, написання анотації	Література: [основна: 2,4,7,14; допоміжна:5,13,15]	12
IV. ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС ТА ПОЛІТИЧНА ПОВЕДІНКА	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка завдань до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу, аналіз презентації	Експрес опитування за матеріалами лекції, складання термінологічного словника фраз і кліше для презентації	Література: [основна: 2,8,11,12; допоміжна:4,13,16]	12
V. ПОЛІТИЧНІ КОНФЛІКТИ	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка завдань	Експрес опитування за матеріалами лекції, складання	Література: [основна: 2,6,12,14; допоміжна:7,13,16]	12

	та вправ до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу,	термінологічного словника есе, підготовка доповіді, реферат		
--	--	---	--	--

V. Методи контролю

1. Поточне тестування.
2. Перевірка завдань самостійної роботи.
3. Перевірка індивідуальної роботи.
4. Поточний контроль.
5. Семестрова форма контролю.

VI. Розподіл балів, які отримують студенти за дисципліну

Поточне оцінювання та самостійна робота					Підсумковий контроль (диференційований залік)	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	40	100
12	12	12	12	12		

T1, T2 ... T5 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

VII. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Требін М.П., Герасіна Л.М., Поліщук І.О., Сахань О.М. Політологія : підручник. За ред. М. П. Требіна. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2018. 462 с.
2. Вдовичин І., Вільчинська І., Перегуда Є. та ін. Історія політичної думки України: підручник. За заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: Новий Світ-2000, 2017. С. 262-607. URL: [http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/71600/mod_resource/content/1/Історія політичної думки України](http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/71600/mod_resource/content/1/Історія_політичної_думки_України)
3. Елітознавство: підручник. Вид. 2-е, перероб. і доп. Київ: Центр навчальної літератури, 2022. 288 с.
4. Політологія: Навчальний посібник . Вид. 3-е, доп. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 224 с.
5. Політологія: Навчальний посібник / Перегуда Є.В. та ін. – К.: КНУБА, 2012, 236 с.
6. Політологія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 540 с.
7. Конституція України: Із змінами внесеними згідно із законом №2222 –IV, від 8.12.2004 р., ВВР, 2005, №2, Ст.44. – Харків: «Фоліо», 2006. – 48 с.
9. Співак М.В. Державна політика здоров'язбереження: світовий досвід і Україна: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького, 2016. 536 с.
10. Перегуда Є.В. Про інституційні рамки біополітики в Україні. Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 87 / Ін-т держави і права імені В.М. Корецького НАН України. Київ: Вид-во «Юридична думка», 2020. С. 184-192.
11. Перегуда Є.В., Яхно О.О., Аксельрод Р.Б. Особливості функціонування громадської думки в умовах пандемії. Politicus. 2020. Випуск 4. С. 67-74.
12. Перегуда Є.В. Глобалізація чи «націоналізація: про вплив пандемії на розвиток міжнародних відносин (на основі аналізу точок зору експертів). Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 88/ Ін-т держави і права імені В.М. Корецького НАН України. Київ: Вид-во «Юридична думка», 2020.
13. Перегуда Є.В. Виконавча влада України : Політико-правові аспекти модернізації монографія / Є.В.Перегида. – К.: «Логос», 2013. – 408 с.
14. Україна ХХ ст.: суспільно-політичні моделі національної держави (державницька ідеологія та програмні засади провідних українських політичних партій і громадськополітичних об'єднань) / П. П. Гай-Нижник (керівник проекту, упоряд. і наук. ред.); авт. кол.: П. П. Гай-Нижник, С. І. Губський, А. В. Іванець, І. Й. Краснодемська, Д. В. Толочко, Т. М. Швидченко, Т. М. Шевченко. К., 2018. 705 с. URL: [http://chtyvo.org.ua/authors/Shevchenko Tetiana/Ukraine KhKh_st suspilnopolitychni modeli natsionalnoi derzhavy derzhavnytska ideolohiia ta prohram](http://chtyvo.org.ua/authors/Shevchenko_Tetiana/Ukraine_KhKh_st_suspilnopolitychni_modeli_natsionalnoi_derzhavy_derzhavnytska_ideolohiia_ta_prohram)
14. Державне політичне правління і національна єдність: аналітична доповідь/ за ред. О.М.Майбороди. – Київ: ІПіЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2018. – 248 с.

Консерватизм: антологія. Упор. О. Проценко. К.: Смолоскип, 2008. 820 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/995068/>

15. Лібералізм: Антологія. 2-ге вид. Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. К.: ВД «Простір», «Смолоскип», 2009. XXXII + 1128 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1016950>

16. Узун Ю.В. Процес децентралізації в Україні: внутрішні та зовнішні форми співробітництва / Ю.В.Узун // Регіональна політика: історичні витоки, законодавче регулювання, практична реалізація [зб. наук. пр.]. Київ–Тернопіль : 2015. – Вип. II. Матеріали Другої Міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 14–15 грудня 2016 р.) / Мін-во освіти

і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. «Економічна думка». 2016. – Ч. 1. –

С. 177-182.

17. Клименко Ю., Потехін О. Геополітика проти безпеки: союзницьке стримування агресії в Європі XX – початку XXI ст. Київ: Дух і Літера, 2023. 562 с.